

Commemoració del centenari de l'escoltisme (Palau del Parlament,
16 d'octubre de 2007)

El presentador (Sr. Oriol Grau, actor)

Molt honorable president del Parlament, il·lustres senyors i senyores diputats i diputades, senyor primer tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona, senyores i senyors, quan una persona arriba als cent anys, i cada cop n'hi ha més, acostumem a celebrar-ho fent-li bufar un gran pastís, sense tenir en compte que els seus pulmons, també centenaris, amb prou feines poden apagar un llumí, amb el consegüent perill que la bufada faci saltar damunt la nata una dentadura mal encaixada.

Quan es tracta de celebrar els cent anys d'una idea, d'un projecte, d'una manera de viure, es mesura no per la bufera dels seus seguidors, sinó per la quantitat de seguidors que la subscriuen i per l'activitat i el profit que ha generat fins a arribar on és ara.

Avui celebrem que l'escoltisme fa cent anys. Del meu pas pels escoltes voldria destacar un parell de coses que m'acompanyaran tota la vida: en primer lloc, la consciència ecològica, és a dir, l'amor i el respecte per la natura i el país, i, en segon lloc, l'aprenentatge de treballar en equip, que m'ha estat tan útil el dia de demà en la meva feina d'actor; és a dir, l'amor i el respecte pels éssers humans. Altres coses, naturalment, les he anat perdent pel camí, com per exemple les xiruques, la fe i el fulard del meu agrupament. Per això, amb el vostre permís, em posaré un fulard que em van regalar els meus amics de l'Estat de Chiapas, que no són escoltes però poc els falta. Ells no se'l posen al voltant del coll com me'l posaré jo, sinó que se'l posen tapant-se la cara per qüestions de clandestinitat.

I ara que ja estic vestit em toca donar el torn a la Tatiana Capó, que us presentarà un vídeo sobre l'escoltisme mundial i el centenari; a l'Héctor Peñarroya i a l'Arnau Magri, que ens parlaran de l'escoltisme actual a Catalunya, i també a la Cristina Alguacil, que ens parlarà de l'escoltisme català al món.

(Aplaudiments.)

(Les intervencions del escoltes són acompanyades d'un muntatge audiovisual.)

Tatiana Capó

Us proposo que imagineu una situació: milions de persones de tot el món, de realitats diferents –socials, culturals i econòmiques–, diferents maneres de viure i de pensar, totes juntes treballant per un mateix fi. Sembla impossible, oi? Doncs això és l'escoltisme.

Un exemple: aquest agost, durant deu dies a la Jamboree Mundial, vaig viure en un món a part en què quaranta mil joves d'arreu conviven, aprenien, es divertien i, el més important, eren molt feliços. I per acabar d'arrodonir-ho vaig confirmar que amb l'esforç de tots i totes, oblidant les nostres diferències, escoltant-nos, dialogant, tots junts podrem construir un món millor.

Héctor Peñarroya i Arnau Magri

(Els nois s'alternen en la lectura.)

- He pujat al cim més alt del meu país.
- M'he banyat en un riu d'aigües congelades.
- He dormit sota un cel estrellat.
- M'he llevat en un prat ple de vaques.
- He passat una nit de tempesta dins una tenda.
- He vist sortir el sol darrere les muntanyes.
- He descobert pobles que no sabia que existien.
- He sentit parlar la mateixa llengua amb mil accents diferents.
- He jugat a les places i els parcs de la meva ciutat.
- He participat en la Festa Major del meu barri.
- M'he sentit part d'un grup, compartint moments de tota mena.
- M'he esforçat a acollir els qui acaben d'arribar.

- He après a tenir confiança en mi mateix.
- He après a escoltar i entendre els altres.
- He contemplat les constel·lacions del firmament.
- M'he preguntat pel misteri de la vida.
- He après a estimar el meu país.
- M'he compromès amb els qui m'envolten.
- He sortit al carrer per celebrar que fem cent anys.
- Hem sortit al carrer per deixar el món millor de com l'hem trobat.

Cristina Alguacil

Hola, bona nit. Em dic Cristina i vinc com a representant de l'Agrupament d'Escoltes Marins AE Azimut, que forma part d'Acció Escolta de Catalunya. Sóc un dels sis membres que vam formar la flota catalana al projecte internacional Flota 2007. Aquest projecte consistia a creuar des d'Ostende, Bèlgica, el canal de la Mànega fins a arribar a l'illa d'Anglaterra. Aquesta travessa la vam fer juntament amb altres escoltes marins de països d'arreu d'Europa, com ara Noruega, Bèlgica i Itàlia, i va ser una experiència molt enriquidora, ja que vam compartir sopars, danses i cançons típiques amb un munt d'escoltes dels diversos països participants. També vam conèixer un munt d'escoltes i vam fer moltes amistats amb escoltes noruecs i belgues, amb qui seguim tenint contacte. Com veieu, una empresa molt ambiciosa per commemorar el centenari de l'escoltisme.

Des d'aquí m'agradaria donar les gràcies a tothom qui va creure i va donar suport al nostre projecte. Gràcies, i, com diem els escoltes marins, bona navegació.

(Aplaudiments.)

El presentador

Deixar el món millor de com l'hem trobat és un gran principi que segur que s'ha fet seu la persona que us presentaré ara. Ella ens parlarà de l'escoltisme, "Receptes per a joves que cuinin el futur". Abans us faré cinc cèntims, però, del seu extens trajecte.

La senyora Barbara Calvi és titulada en disseny arquitectònic per la Politècnica de Milà, després d'una àmplia experiència en l'estudi de l'arquitectura tradicional del Bhutan.

Des del 1996 ha treballat en diversos projectes de recerca a la Politècnica, i ha impartit el Màster en desenvolupament i cooperació internacional per a arquitectes i enginyers des del 2002. Mentrestant ha dut a terme estudis de gènere i polítiques públiques en el Màster en igualtat d'oportunitats de la Universitat d'Estudis de Milà, també el 2002. La seva experiència en el camp del gènere inclou una col·laboració amb l'Institut Català de la Dona i la publicació d'unes recerques sobre dones treballant en educació tècnica superior.

Membre actiu de la CNGEI, l'associació coeducativa laica d'Itàlia, i vicepresidenta sortint del Comitè Europeu de l'Associació Mundial de Noies Guies i Noies Escoltes, una organització de 10 milions de membres repartits en cent quaranta països, la Barbara ha treballat recentment en el grup motor de l'Eurolife.02, un projecte de la regió europea de l'Associació Mundial de Guies Escoltes destinat a noies d'entre catorze i divuit anys i basat en les noves tecnologies de la informació.

Ara és la comissària internacional de la seva associació i també de la FIS, la Federació Italiana d'Escoltisme i Guiatge.

Aquest any Barbara Calvi ha treballat en un projecte de desenvolupament als suburbis d'Uruma, a Nairobi, i en el Programa mundial de desenvolupament de la capacitat de lideratge, en el si de l'Associació Mundial de Guies Escoltes.

Afegim-hi, també, que se sent especialment orgullosa i feliç explicant les trifulgues del seu fill de dos anys i mig.

Té la paraula la senyora Barbara Calvi.

(Aplaudiments.)

La Sra. Barbara Calvi (exvicepresidenta del Comitè Europeu de l'Associació Mundial de Guies Escoltes)

Moltes gràcies. Primer, perdoneu el meu català, perquè fa molt temps que no el practico. Llavors, tingueu una mica de paciència.

Segon, però més important, moltes gràcies al Parlament de Catalunya per convidar-me, i a la Federació Catalana d'Escoltisme i Guiatge, perquè parlar davant d'un grup de persones tan rellevants del noble art de cuinar el futur no és una ocasió que passa cada dia. No és una cosa que faci normalment, parlar a parlaments. Habitualment em preoccupo dels qui estan fora d'espais com aquest, i provo de convèncer-los que val la pena fer-los participar, que és una cosa bona esforçar-se, i jo penso que el món seria molt millor si tots tinguéssim el coratge de posar-nos en algun lloc.

Parlar no és la cosa que m'agradi més fer. Prefereixo molt més fer, construir alguna cosa, interactuar en petits grups, fer serveis i pensar recursos de què disposar per fer una cosa útil o significativa. Per això, tingueu paciència. Utilitzaré expressions a què potser aquesta sala no està acostumada. Un cop feta aquesta petita introducció, entrem en el tema.

Potser us heu preguntat per què he escollit parlar de receptes per a joves que cuinen el futur per descriure l'escoltisme. Una recepta és una combinació d'instruccions que ens permeten de fer o preparar alguna cosa. Ja es tracti de pastissos o les que ha de fer servir un metge, la recepta ens suggereix una sèrie d'operacions per obtenir uns resultats que probablement seran millors dels que aconseguiríem sense cap tipus de guia.

Tenint en compte que estic molt arrelada a les tradicions del meu país, Itàlia, m'és fàcil fer comparacions i metàfores amb el menjar. A més a més, la vida a la cuina, cuinar, té una part d'experimentació que ens fa adonar del paral·lelisme totalment adequat amb el món juvenil. Penseu en la típica expressió "què bull a l'olla?" Cada cop que l'uso em convenço que és l'expressió exacta per descriure el procés de projecció de la societat del demà per part dels joves: tots saben que hi ha alguna cosa dins, però pocs tenen el coratge d'aixecar la tapa per entendre amb profunditat què els espera. A més a més, a la cuina és necessari provar, no es pot esperar que tot vagi com s'ha planificat. Cada vegada és una mica diferent, i només si acceptem aquesta variable d'imprecisió podem construir la maleta d'experiències que fa que cada aventura a la cuina sigui memorable. Una mica com ens ha ensenyat l'escoltisme aquests cent anys

i com ara moltes teories sobre el lideratge i la formació promouen: aprendre fent per aprendre de manera durable. Però aquesta és una altra història.

Aquesta nit m'agradaria que cadascú dels qui som aquí, a la fi del dia, sortíssim amb ganes de descobrir el món amb els ulls dels joves que s'hi impliquen per deixar-lo una mica millor que no l'han trobat.

Però quan parlo de “jove” tinc al meu cap una idea de jove molt particular. Parlo de joves que són autònoms, capaços d'escollir i controlar la seva vida personal i social com a individu i membre d'una societat; parlo de joves que saben implicar-se, que no tenen por de mostrar interès pel que hi ha al seu entorn i saben actuar amb altres i per a altres i compartir les preocupacions; parlo també de joves responsables, capaços de prendre la responsabilitat de les seves pròpies accions, a part de tenir fe en el treball i de portar a terme qualsevol cosa que comencen; parlo també de joves compromesos, capaços de posar atenció en els valors, en les coses i en els ideals que portem dins i d'actuar en conseqüència.

Aquests són els joves que han estat descrits en el document *The Education of young people. A statement at the dawn of the 21st century*, que fou redactat fa pocs anys per les cinc associacions mundials més grans que s'ocupen de la joventut. Aquestes cinc associacions són: la YMCA i la YWCA, la WAGGGS i la WOSM –les dues associacions internacionals de l'escoltisme– i la Creu Roja. I són els joves amb qui estic habituada a treballar, escoltes o actors en diverses organitzacions no governamentals, associacions o grups que comparteixen algunes d'aquestes característiques.

Però, quines són les receptes per als joves que jo tinc? Primer de tot, és important observar l'entorn, conèixer a fons la societat on es viu i verificar el sistema participatiu per tal de fer-ne un bon ús. No n'hi ha prou, a protestar. Quants cops, en el moment que es parla dels joves i la vida política, es visualitza l'estereotip de joves que es manifesten o protesten? Els joves no saben només protestar, sinó que tenen el nivell per fer propostes i utilitzar els instruments de la participació democràtica en la vida de la comunitat.

Però no solament això: com podem estar segurs que les prioritats que els joves han triat són les més rellevants? Com tenim la certesa que totes les persones que són al nostre voltant comparteixen les mateixes finalitats? I, què passa amb les realitats dels joves que queden al marge perquè els costa trobar un referent –noies, nens, mares joves, joves grans, joves sense un nivell d'estudis adequat...? Com poden superar les barreres que els deixen fora? Fins al punt de preguntar-se: què és ser dins i què és ser fora? Segurament, cadascú de nosaltres respondria de manera diversa moltes d'aquestes preguntes. Penseu quin patrimoni més inestimable seria si poguéssim confrontar aquestes respostes i capitalitzar l'emoció del que és compartir.

El meu segon consell és, de fet, fer preguntes i cercar respostes. Durant un seminari en què vaig participar fa un parell de setmanes, algú va dir que la millor manera de presentar-se és fent una pregunta simple que vulgui una resposta molt elaborada. N'estic totalment convençuda, perquè és fent les preguntes clau que podem portar a un nivell més alt les pròpies idees. Al mateix temps, és el moment que busquem activament la resposta o confrontem críticament diverses respostes per tal de fer una motxilla d'informació que ens permeti de créixer.

Una altra cosa indispensable perquè els joves sàpiguin cuinar un futur més apetitós és que mantinguin fermes els valors que més aprecien. Però no vull ser mal entesa. No parlo de la mama. Hi ha gent que té a la ment estadístiques del nombre de joves italians de menys de trenta-cinc anys que encara viuen a casa amb els pares. Se sap que és un problema. Els valors més apreciats, que s'han de conservar més, són els universals, que creen un gran consens cada cop que se citen, però que fàcilment són abandonats a favor d'un compromís fàcil. Em refereixo a valors com respecte, tolerància, amistat, honestat, sinceritat..., tots valors de la llei escolta.

Finalment, l'última recepta: no tirar-se enrere i no tenir por d'experimentar, perquè segurament alguna cosa succeirà. Què volem experimentar? Nous mètodes participatius, fer participar persones que mai no ens ho hauríem imaginat, aprofitar les noves tecnologies, buscar aquesta diversitat sense por d'esdevenir esclau de les etiquetes, almenys per tenir el major nombre possible de fonts d'aprenentatge.

Amb aquest propòsit, i per recordar el que succeeix a Birmània, voldria citar el discurs d'obertura del Fòrum de les OGN sobre Dones a Pequín el 95, pronunciat per Aung San Suu Kyi via vídeo, ja que llavors el premi Nobel de la Pau ja estava sota arrest domiciliari. Ella deia: "Els últims sis anys m'han permès molt de temps i aliment per pensar. He arribat a la conclusió que l'espècie humana no està dividida entre dos camps oposats de bé i mal. Està feta dels qui són capaços d'aprendre i dels qui no en són. No parlo d'aprendre en el sentit estricte d'adquirir una educació acadèmica, sinó d'aprendre com un procés d'absorbir totes les lliçons de la vida que ens permeten de fer créixer la pau i la felicitat al nostre món. Les dones, en el seu paper de mares, han assumit tradicionalment la responsabilitat d'ensenyar els nens i les nenes valors que els guiaran al llarg de les seves vides. Ja era hora que ens donessin l'oportunitat plena de fer servir les nostres capacitats naturals d'educar per contribuir a la construcció d'un món modern que pugui fer front als enormes reptes de la revolució tecnològica, que ha comportat, al seu temps, canvis revolucionaris en els valors socials. Així, com lluitem per educar els altres, hem de tenir la humilitat de reconèixer que nosaltres també tenim molt a aprendre, i hem de tenir la flexibilitat per adaptar-nos a les necessitats canviants del món que ens envolta. Les dones, a qui s'ha ensenyat que la modèstia i la flexibilitat estan entre les virtuts més preuades del nostre gènere, estan meravellosament equipades per al procés de l'aprenentatge, i se'ls ha de donar l'oportunitat de convertir aquestes virtuts, sovint merament farcides, en valors positius per a la societat on viuen." Així ho ha dit Aung San Suu Kyi. Aquesta és una visió que sento l'obligació de compartir com a escolta i com a ciutadana, com a membre de la meua societat, perquè els joves no perdin de vista el potencial amagat a la societat, ja que el futur és a les seves mans.

En aquest punt, com s'hauria de facilitar el procés d'englobar i fer participar els joves en els processos decisoris que donaran una forma a la societat del futur? Quina recepta és l'adequada?

Segurament, facilitar processos de participació significa donar veu als joves i nens i persuadir personatges polítics i autoritats perquè reconeguin els beneficis de la participació per crear una visió a llarg termini.

En segon lloc, promoure una governabilitat positiva dins la institució pública i la societat civil per tal que totes les persones que hi participen puguin treure el màxim benefici de la seva interacció. Cal no tenir por de reconèixer el valor de totes les experiències educatives i informatives a disposició de joves i nens. No és només mitjançant l'escola que es creen els ciutadans i ciutadanes del demà, sinó que cal facilitar totes les possibilitats: l'educació formal, la no formal i la informal. Certament, no hauria de dir-ho al parlament català, ja que és dotat d'un instrument com el Pla nacional de joventut. Però, com es pot facilitar aquest procés a la realitat? Hi ha llocs on les particularitats de la gent jove no estan reconegudes per ningú, i encara menys la necessitat de fer un pla de joventut.

Finalment, no puc deixar de demanar que hi hagi una relació solidària i honesta entre el món dels mitjans de comunicació i la necessitat de la joventut que vol créixer. Això no vol dir només fer participar els joves i infants en la definició dels programes i el contingut dels diaris, la televisió o els webs, sinó també experimentar nous mètodes per facilitar l'intercanvi d'experiències i també verificar i sancionar els mecanismes de la comunicació, que generen falses expectatives i ideals.

I fins aquí. Estaré contenta si cadascú de nosaltres, jove o no, es deixa dur per la confiança del procés més que no per la por del que podria passar.

Gràcies.

(Aplaudiments.)

El presentador

Després d'aquesta recepta, jo m'he quedat amb quatre ingredients que m'agradaria repetir, per allò que no està de més repassar-los: el compromís amb l'entorn, formular preguntes i buscar respostes, l'adquisició de valors i l'allunyament de la por.

Després d'aquest pastís d'aniversari, és bo saber també què fan els de casa. Per això, tenen la paraula la senyora Olga Jorge, el senyor Àlex Martínez i la senyora Marina Gay, vicepresidenta primera, vicepresident segon i presidenta de la Federació Catalana d'Escoltisme i Guiatge.

(Aplaudiments.)

La Sra. Olga Jorge (vicepresidenta primera de la Federació Catalana d'Escoltisme i Guiatge)

Molt honorable president, senyors i senyores, amics i amigues escoltes, el 1907 vint nois de classes socials i econòmiques diverses experimentaven per primera vegada l'experiència de conviure i contactar amb la natura tot explorant-la i aprenent-ne de la mà d'un guia excepcional, el senyor Baden-Powell.

En aquest primer campament escolta BP va treure les bases del que cent anys més tard va ser el moviment infantil i juvenil més gran del planeta. La pedagogia de l'acció, la convivència en petits grups, els problemes progressius i el compromís amb la llei escolta en són els fonaments. Des dels inicis, la voluntat del seu fundador va ser la de generar un espai de desenvolupament personal en què tothom es pogués sentir acollit i realitzat.

Davant la sorpresa del mateix Baden-Powell, l'escoltisme, en pocs anys, va créixer en països d'arreu del món i va esdevenir internacional. Viatger expert, va recórrer món sembrant l'autèntic valor del moviment: la fraternitat.

En l'actualitat aquest moviment aconsegueix que gairebé quaranta milions de persones se sentin germanes. La complicitat entre tots els agrupaments del món traspasa fronteres i les converteix en símbols de relació i no de divisió. Escoltes de territoris enfrontats superen una vegada i una altra els murs que separen els seus pobles i generen vincles de solidaritat.

La dimensió mundial ha convertit l'escoltisme en una font de fraternitat entre les persones i, per tant, en un motor de pau entre els pobles, perquè l'escoltisme dona a noies i nens dels llocs més diversos la possibilitat de participar en la transformació del seu entorn social, i aquesta actuació local, duta a terme a més de cent setanta països del món, permet afirmar que el moviment contribueix així a la formació d'una societat civil global més forta. Un projecte basat en la formació de la identitat de l'infant, el coneixement i el respecte a la seva pròpia persona, el sentit de pertinença a la comunitat i un sistema de valors morals i espirituals que regiran la seva actuació en són els principis. En el moviment escolta, per tant, la formació de la pròpia identitat esdevé un espai de construcció de ciutadania global.

En el cas català l'escoltisme també ha sabut transcendir fronteres físiques, socials i polítiques i fer-se un lloc en la xarxa de fraternitat de l'escoltisme mundial. Des del 1985, quan Catalunya va acollir per primera vegada una activitat internacional a escala europea, l'Eurofolk, l'escoltisme català ha guanyat presència internacional. Aquest procés va culminar en un pas important el gener del 2004, quan l'Organització Mundial del Moviment Escolta va reconèixer l'excepcionalitat de la realitat catalana i va atorgar a la Federació Catalana d'Escoltisme i Guiatge els estatus pels quals podia erigir-se com a representant de l'escoltisme a Catalunya.

L'escoltisme català va esdevenir, doncs, ambaixador de la nostra realitat nacional i cultural, fet que aquest estiu s'ha posat de manifest amb la participació d'un contingent català al Jamboree Mundial del Centenari, a Anglaterra, format per cent seixanta escoltes de diversos països. En foren testimonis directes els representants de l'Associació Nacional de Parlamentaris Escoltes, que visitaren el Jamboree i el contingent català, que fou la visita amb una representació més elevada de membres d'un parlament, amb cinc diputats i diputades de diversos grups parlamentaris. També Eduardo Missoni, secretari general de l'Organització Mundial del Moviment Escolta, en visita oficial a l'escoltisme català l'abril, va poder conèixer de primera mà les institucions del país, i sobretot va poder palpar les característiques pròpies del nostre escoltisme i compartir impressions amb els agrupaments escoltes.

El Sr. Àlex Martínez (vicepresident segon de la Federació Catalana d'Escoltisme i Guiatge)

I l'escoltisme a Catalunya gaudeix de bona salut i continua ferm en la seva empresa de forjar el caràcter dels més joves perquè esdevinguin ciutadans compromesos amb la construcció del país i la transformació social per un món millor.

De l'escoltisme català avui voldríem destacar-ne quatre eixos: el seu rol cabdal en l'educació integral de l'infant, el caràcter juvenil del moviment, la coeducació com a principi definitori i la seva contribució a la generació de ciutadans actius i compromesos.

Actualment, realcem la nostra condició d'agent educatiu, perquè creiem que el nostre és un projecte necessari per a la societat catalana, com ho és per a la societat en general, i la prova en són els cent anys que té el moviment.

Tanmateix, la creixent lògica del consum fa percebre l'acció educativa com un servei quantificable. Es valora més la comoditat i seguretat del servei que no el projecte educatiu que hi ha al darrere o la repercussió social que té. S'acaba confonent l'aparença –infants jugant– amb el contingut –un projecte educatiu.

El nostre projecte es basa en l'educació en el compromís, amb els companys i les companyes, amb l'entorn, amb un mateix, i es fonamenta en l'ètica de la gratuïtat, perquè eduquem en el compromís, des del compromís amb el projecte.

També volem destacar que avui, potser més que mai, del moviment, els joves en són els protagonistes, i constitueixen un capital social de rellevància. La responsabilitat, el lideratge, el treball en xarxa, la sensibilitat o la implicació social són mostres del seu compromís ciutadà. Apostem, a més, per la coeducació: noies i nois conviuen al cau tot aprenent a reconèixer les seves diferències, a partir de les quals han de bastir les seves relacions personals de forma igualitària. La pertinença, a la vegada, a l'Organització Mundial del Moviment Escolta ens permet abordar l'educació de noies i nois des de la perspectiva de la situació de les nenes i noies al món que pateixen de forma especial les situacions de marginació social, econòmica o ètnica que s'hi donen i que s'accentuen amb la discriminació per raons de gènere.

Finalment, el caràcter associatiu fa dels i les caps els màxims responsables del moviment. El treball de la democràcia, l'adopció de responsabilitats, l'assumpció de deures i la vivència dels drets és part constitutiva dels nostres mètodes. I és aquest caràcter associatiu, en què cadascú aporta i rep segons el seu compromís, el que fa que l'agrupament escolta sigui un espai real d'inclusió i cohesió social. Al cau tothom hi és benvingut i pren part en la construcció del projecte, perquè aquest és el model que volem per a una societat com la nostra, per al país, un espai que a partir de la convivència redefineixi contínuament les seves normes, el seu projecte, i compti amb la participació plena de cada nova incorporació.

Per tot plegat, volem que es reconegui encara més l'aportació que fem a l'educació de ciutadans compromesos. Per això, avui, l'elaboració de la Llei de reconeixement i suport a l'associacionisme educatiu esdevé imprescindible, i no tan sols ho creiem nosaltres, sinó que el mateix Govern l'ha incorporat a les seves prioritats d'aquesta legislatura. En aquesta iniciativa comptem amb el suport de l'Associació Nacional de Parlamentaris Escoltes de Catalunya, a què volem agrair la seva complicitat.

La Sra. Marina Gay (presidenta de la Federació Catalana d'Escoltisme i Guiatge)

La celebració del centenari reforça la idea que la dimensió internacional enriqueix el nostre mètode educatiu alhora que és una eina molt potent de projecció del país. Per això, pren especial rellevància la tasca que fa l'escoltisme català en la formació d'una identitat nacional clara i oberta des de la qual connectar-nos a la xarxa escolta i, per tant, al món. En l'era de la globalització l'escoltisme posa de manifest que aquesta globalització pot basar-se en la cultura de la pau i la fraternitat.

A més a més, el centenari ens ha permès reflexionar sobre la situació actual de l'escoltisme i el seu rol a la societat catalana, que, d'una banda, reclama més formació per a la responsabilitat i el civisme dels més joves, i, d'una altra banda, es conforma a consumir educació en pro d'una qualitat de servei i d'una seguretat aparentment majors; una societat que reconeix el compromís que tenen els joves al cau com un gest de generositat, sense donar prou importància a la part de dret i sobretot de deure ciutadà que comporta. Per això, enguany hem intensificat les relacions amb les institucions del país, com ara l'Institut d'Estudis Catalans, Òmnium Cultural i el mateix Parlament, i també la presència dels agrupaments escoltes als mitjans de comunicació, ja que busquem aquest major reconeixement social.

A escala mundial, el centenari ha volgut emfasitzar tres idees: la contribució que fa l'escoltisme a la pau al món, la importància de l'actuació unitària del moviment per garantir un impacte major de la seva tasca educativa i el fet que en aquesta gran xarxa de formació de ciutadania els nodes són els agrupaments. La força de l'escoltisme radica en l'actuació de cada cau en el món, que s'erigeix com a exemple de moviment "glocal".

Aquest escenari dibuixa un repte important per a l'escoltisme català. Cal reforçar molt més el focus d'atenció de la societat en els agrupaments escoltes, perquè la seva tasca educativa i d'implicació en la vida col·lectiva, en el món superinterdependent en què vivim, ja no té només una repercussió local, ni tan sols per al país. La seva actuació retruny en el món sencer i s'afegeix a la dels altres agrupaments d'arreu. L'impacte de la seva actuació local és, de fet, planetari.

I cal començar teixint lligams més sòlids entre els agrupaments catalans. Els caus generaran un major impacte com més reconguin la seva plataforma de referència: l'escoltisme català. La seva acció unitària farà de l'escoltisme el referent educatiu que volem ser a la societat i n'augmentarà la presència internacional, i de retruc la de la realitat nacional catalana, que es veurà més reconeguda encara com a espai de contribució a la construcció d'un món en pau.

El repte per a l'escoltisme català passa, doncs, perquè els agrupaments siguin encara més coneguts i reconeguts pel fet de ser escoltes, augmentant-ne la presència en el territori i teixint complicitats per una major consciència social del valor que té la seva tasca. Perquè l'any del centenari ha quedat palès que el món sencer, també la societat catalana, pot trobar en l'escoltisme, en els agrupaments escoltes, un agent potentíssim d'educació de la ciutadania i de construcció de pau.

Per això, felicitem, sobretot, tots els caps i totes les caps escoltes, perquè vosaltres sou, de fet, els artífexs d'aquesta força de pau que enguany celebra el centenari. Per molts anys.

(Aplaudiments.)

El presentador

Té la paraula el molt honorable senyor Ernest Benach, president del Parlament de Catalunya, que clourà l'acte.

(Aplaudiments.)

El president

Molt bona nit. Senyor vicepresident del Parlament, senyores diputades i senyors diputats, senyora senadora, senyor director general, senyor secretari general de

Joventut, senyor tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona, presidenta i vicepresidents de la Federació Catalana d'Escoltisme i Guiatge..., benvolguda Barbara, moltes gràcies per la teva recepta i pel teu català, que ens ha sonat perfecte; Oriol, gràcies per la complicitat.

Senyores i senyors, Catalunya no seria la que ara és sense l'escoltisme. No dic que es puguin atribuir a l'escoltisme les virtuts i els defectes de la Catalunya actual; no pretenc, Déu me'n guard!, fer-lo responsable del bo i el dolent del país. Però sí que voldria reivindicar el reconeixement del paper que l'escoltisme ha tingut a l'hora de forma milers i milers de catalans i catalanes en valors de ciutadania i humanisme; a l'hora d'obrir espais de llibertat, a contracorrent, fins i tot, de la situació política, per exemple en temps de dictadura; a l'hora d'establir vincles i complicitats que han ajudat a fer del nostre país un país especialment actiu a l'hora d'impulsar projectes socials, col·lectius, o a l'hora d'aconseguir punts de trobada i de diàleg en l'àmbit polític; també a l'hora de posar Catalunya en el món.

Avui som aquí perquè fa cent anys va néixer un moviment de formació humana i ciutadania activa de què han participat milions de joves de més de dos-cents països i en què avui participen més de vint milions de joves de pràcticament tot el món. I no sempre en som conscients, no sempre es valora en la justa mesura, però l'escoltisme, allà on ha arrelat amb força, ha esdevingut una influència decisiva en la vida de les persones i en l'evolució de les societats, perquè l'escoltisme és sempre una llavor de futur. Ha complert cent anys de vida, ha donat molts fruits, però continua llaurant futur.

Deia Baden-Powell en la seva darrera carta, en aquell testament ètic: "Tractin de deixar aquest món en millors condicions de com l'han trobat." I si mirem cent anys enrere, l'escoltisme ha posat el seu gra de sorra per millorar el món. De fet, n'ha posat un grapat, de grans de sorra, i en segueix posant.

L'escoltisme és futur, perquè al cap i a la fi el futur de tota societat, el futur de tota nació, es troba en els joves d'ara. Amb la seva formació, amb la seva implicació, es construeix el futur de tota societat. I l'escoltisme, en tant que incideix en la formació de les persones, incideix en el seu futur i també en el conjunt de la societat.

He començat dient que Catalunya no seria la que ara coneixem sense l'escoltisme, perquè ha format ciutadans, ha format persones, que s'han implicat en el seu entorn, en allò que els grecs anomenaven la *res publica*, la cosa pública. Ha format persones, ha teixit vincles i ha estès valors i actituds a la nostra societat.

Ara compleix cent anys, uns quants menys a Catalunya, i, com tot impuls social que es manté viu, s'ha anat enriquint amb la pluralitat. El món i les societats canvien i evolucionen amb el pas del temps, i el moviment escolta no podria haver mantingut el seu esperit, la seva raó de ser, sense evolucionar, també, sense adoptar la complexitat del seu entorn. Al llarg d'aquests anys ha anat incorporant i diferenciant-se en creences, en formes, en ideologies, i ha aportat diversos matisos a una mateixa base, a una essència comuna que es manté inalterable. L'escoltisme és futur, perquè aquesta essència, allò que impulsa i distingeix el moviment escolta, és plenament vigent en aquest món del segle XXI. Potser no sempre s'ha encertat ràpidament a l'hora d'encaixar l'escoltisme a les noves realitats, però aquest és un problema comú a tot moviment social, o a estructures arrelades a les societats del segle XX, des de religions a sindicats, passant per l'escola i els partits polítics. Vivim temps de canvis accelerats, no és fàcil adaptar-se a la velocitat dels canvis, però el sentit de l'escoltisme és vigent, des de la pluralitat de matisos, amb la força comuna de la riquesa vital i formativa que aporta.

Els reptes de la Catalunya del segle XXI necessiten, precisament, els elements de l'aportació que el moviment escolta ofereix, des de la feina en el terreny de la integració social fins al respecte a la natura, a la terra, passant per l'educació en valors que han de constituir el tronc comú de la nova Catalunya.

Aquesta és una visió global de país, és una valoració de conjunt, com correspon fer al president del Parlament en un acte com aquest. Però seria un error oblidar, ignorar, que aquesta història de cent anys, aquest paper de constructor cívica, de constructor humana, és sempre el resultat d'accions personals, d'un dia a dia constant. La utopia del bé comú parteix, neix, de la feina de cada agrupament, de cada família que apunta el fill al cau, de cada jove que s'hi implica, que viu el procés de formació, que en fa fonament del seu futur. Tot plegat acaba tenint un efecte de conjunt. Però no oblidem

mai, tinguem-ho sempre present, que el moviment neix cada dia, viu cada dia en cada jove, en cada cap, i amb el pas del temps es manté viu dins nostre.

També en el meu cas. Jo he estat i sóc escolta, i n'estic especialment orgullós. Ha estat, sens dubte, una part important de la meva formació com a persona. I hi poso èmfasi perquè sovint l'escoltisme no ha tingut la rellevància pública que mereix. Un fals i absurd concepte d'una determinada modernitat el presentava com un moviment passat de moda, carrincló. Res més lluny d'això: l'evolució pedagògica de l'escoltisme és extraordinària, la visió de la societat que té l'escoltisme és indispensable si realment es vol un món millor, però un món millor de debò, no en la teoria. La solidaritat, el treball en equip, el respecte a la natura, l'amor al país, el compromís, la responsabilitat, un cert sentit indispensable de la disciplina, saber treballar pels més desfavorits, pels més febles, són valors que l'escoltisme ha aportat, ha injectat, a milers de catalanes i catalans.

Això i la creença en la necessitat de potenciar l'associacionisme educatiu que es fa des del voluntariat, com tantes altres coses en aquest país, va provocar fa dues legislatures, aleshores com a diputat, que presentés una iniciativa parlamentària que precisament bevia en les fonts de l'escoltisme: la Llei de promoció de l'associacionisme educatiu. Aleshores no va ser possible tirar-la endavant, tot i que es va fer una feina molt important, tant amb la Secretaria General de Joventut com amb el Consell Nacional de la Joventut. Tampoc la passada legislatura, però la feina que es va fer jo penso que va deixar llavor. I penso també que avui és un bon dia per reclamar en veu alta que ja és hora de poder gaudir d'una llei que empari la vostra activitat i reconegui públicament els valors que promoueu. Em consta que hi ha un compromís, ja s'ha expressat abans, de la majoria dels grups parlamentaris i de la Secretaria General de Joventut perquè aquest cop sí, aquesta legislatura, pugui tirar endavant. Els confesso que em plauria molt especialment.

I de la mateixa manera vull aprofitar l'oportunitat per demanar-los una cosa: igual que repeteixo una i altra vegada, i no me'n cansaré, que en els grans reptes de país ens cal sumar forces, que cal que tots anem a l'una –partits polítics i societat civil–, que no ens podem perdre en petites baralles, crec que l'escoltisme català, respectant

òbviament la seva pluralitat, que és un valor, necessita més sovint sumar forces per fer front als reptes comuns del moviment, especialment portes enfora, en la seva projecció. L'esperit que, per exemple, ens aplega a l'hora de celebrar aquest centenari ha de servir també per entendre que el moviment escolta, de manera conjunta, té un paper important, fonamental diria jo, en el camí d'una Catalunya que vol ser, d'una Catalunya que vol tenir veu pròpia en el món global dels nostres temps.

Dit això, vull cloure les meves paraules expressant que avui per a mi ha estat un honor i un orgull impulsar, presidir, acollir, aquest acte de reconeixement institucional a totes i tots els qui han mantingut i mantenen viu un impuls que intenta formar millors persones, que intenta fer un món millor. La paraula, el diàleg, la fraternitat... Jo també vull construir un món millor.

Moltes gràcies per la seva participació, moltes gràcies per la seva assistència i moltes felicitats pels cent anys.

(Aplaudiments.)

El presentador

Fins aquí la celebració. M'agradaria anunciar-vos que teniu un lot de productes catalans fora que us espera, però no és cert, m'ho acabo d'inventar. *(Rialles.)* Hauria estat un detall. Però, vaja!, potser sí que podem sortir fora i cantar alguna cançó d'algun campament antic.

Fins ara.

(Aplaudiments.)